

ORADEA-MARE (NAGYVARAD)
26 August st. v.
7 Septembrie st. n.

Ese in fie-care duminăca.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 35.

ANUL XX.
1834.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

După vreme 'ndelungată.

După vreme 'ndelungată,
Etă'erăș am vinit,
Ca să te mai vĕd odată,
Orășelul meu dorit!

Mii de amintiri me lĕgă,
Să me mai dorese aci;
Amintiri ce 'n viĕța 'ntrĕgă
Tot ca stele mi-or luci.

Anii veseli de pruncie
P'aste locuri mi-au trecut;
Și de-aici imi rĕde mie
Fericirea din trecut.

Etă' locul de iubire,
Casa 'n colțul stradei jos:
Monument de fericire
Al trecutului frumos.

Ca și farul de pe mare,
Ea-mi eră lumina mea;
Ce din ori ce viscol mare
La liman me conducea.

Căci aici găsiam plăcere,
Simțĕminte dulci, ferbinți:
O iubire ce nu pĕtere,
Sinuri calde de părinți...

Dar ađi tremur l'a ei trĕplă
Și cu lacrimi stau in prag;
Căci părinții nu m'aștĕptă,
Nu sânt căror le-am fost drag.

O durere me pĕtrunde,
De ce 'n viĕța n'am simțit:
Sânt străin acolo unde
Am fost casnic me'lt iubit.

Și sărut cu duiosie
Pragul pentru mine sfânt;
Și me duc cu rană vie
Și 'ngenunchiu la un mormĕnt.

Rađĕm capul p'a sa cruce
Ș-o imbrațosez striv.t;
„Te deștĕptĕ mamă dulce,
Fĭul teu a revinit!“

Nu-mi raspunde. E tăcere,
Nu-mai vĕntul plănge lin...
Aș porni, dar n'am putere
Și me 'nĕc' un greu suspin.

Căci movila asta este
Care-aice mi-a păstrat
Farmecul blând de poveste
Al trecutului sburat.

Tremurând imi rup o flĕre,
Ca s'o duc și să mi-o pun
Pe mormĕntu-'n depărlare
Al părinte ui meu bun.

Aici mamă, colo tată,
Sânt ea pemul urgisit;
Vigelia cea turbată
In trupină m'a treznit.

Iosif Vulcan.

Logofetul Baptiste Veleli.

Episod istoric din secolul XVII.

(Urmare.)

„Ți dă voiă“ — repetă ea érăși cătră juna
maică.

— Așă, jupăneșică.

— De-i așă, să nu perdem timpul! Bărbatu-meu
mi-a scris că nu mai departe decât poimăni are să is-
bucnescă rescola... E vreme ancă...

— Așă, să ne grăbim, să nu perdem timpul! Măne
voiu fi acolo, și poimăne, ajutându-mi Dđeu, țĕra-i mân-
tuită și bărbatul itale, jupăneșică, scăpat de pri-
mejdiă.

— O! măicuță! dragă măicuță! Dđeu ți-o ține in
sĕmă fapta asta mare! Apoi dintr'un săcrieș jupăneșă
scōse un rĕnd complet de straie de ale sale și imbrăcă
cu ele răpede pe maica.

— Așă, ești de tot frumoșă! nici āngerii nu ți-ar
putĕ resiste. Privesce-me, bine! Ai fermecă cu albastrii

tei ochi nu numai pe un păcătos ca dânsul, dar și pe cel mai mare împărat! . . .

— O're me poți cunoște cineva? . . .

— Nime, cătu-i lumea!

— Nici? . . .

— Cine, Veleli?

— Ah! me rog, nu mai roști rumele lui cel . . .

— Spurcat . . . de ce? . . . Din contra, lasă să-l rostesc. Haide! să te vedem! Acum ți-e vremea să-ți respălătești ticăloșia la care te-ai adus . . .

— Ah! nu! nu-mi simt curagiul . . .

— Încă-l iubesci, s'ermană măicuță! . . .

— Nu, nu-l mai iubesc! . . . Nici că pot să-l iubesc, de când din cauza lui, ca să nu fiu arătată cu degetul, am îmbrăcat rasa . . . Nu! jupăneșică, nu-l mai iubesc, dară . . . să-i fac vr'un rău . . .

— Fie! dar ce-luialalt?

— Lui Iliș? O! de el nu-i vorbă! țera săraca nu mai poate sub ticăloșiile lui . . . Privește, pumnarul acesta foarte ascuțit!

Și arătă un junghieriu, ce-l ascunsese în sân, sub fermeneua de fir, cu care o îmbrăcase jupăneșa.

— Așa, — sirigă și acesta, irfocată de curagiul maicei; morțe! morțe calăului atător boeri! . . . morțe asupritorului bieteii moșii, morțe lui Iliș, carele are de scop să mănânce țilele dragului meu!

— Jupăneșă, liniscesce-te! Poimâne boerul dtale și cu țera se vor fi răsvrătit de prisos, căci mulțămîntă junghierului ăstuaia de icé, ticăloșul de Iliș nu va mai fi ca să le stee împotriva.

— Bine! Acum spune-mi, draguliță, cum ai să faci să străbați până la el?

— Ajung la curte, cer degrabă să intru la Măria sa Vodă . . .

— Dar de n'or vré să te lase? . . .

— Spun că am venit să-i scap țilele de un complot . . .

— Nu cumva să faci una cât asta!

— De ce?

— Dar bărbatu-meu, dar atăția boeri pe cari i-ai perde? . . .

— Așteptă; spun așa, eu sînt îndată primită . . . Me iut la el galiș . . . el îndată me 'ntrebă ce vreu . . . eu i spun, fără să-i numesc pe nime, să-și ferescă țilele că-s în pericol . . . Apoi me prăfac, înțelegi, ca și când mi-ar fi drag, afurisitul . . . Apoi . . .

— Apoi? El me opresce, după obiceiul lui cel spurcat . . . Se intinde mai mult; îl las să me cuprindă în brațe, și mi-ți implânt în inimă-i pumnarul ăsta, și fug.

— A! maică! făcū jupăneșa, îngrozită de crudul ei curagiu.

— Ce? te 'nfiori? Ai vré mai bine să veđi stingându-se țera ta? să-ți veđi în țepă, auđi jupăneșă. în țepă pe soțul teu? . . . Nu! eu fac trei lucruri bune ucigăndul; 1-iu, mântuiesc moșia, al 2-lea, bărbatul dtale nu mai e în pericol, și al 3-lea, eu . . . eu sînt răsbunată de trădarea lui!

— Ce țici . . . el?

— Vei scî altă dată; haide! tirăpul trece . . . Să te veđ sănătoșă, jupăneșică . . .

Un rēdvan o primi la pōrta mănăstirii. Țără jupăneșă, înmărmurită de tonul ei plin de resbunare, acoperindu-și fața cu albele sale mâni, lăsă să clocotescă în bunul ei suflet, fortuna de frică, de griji și de muștrări de cuget, ce innăscuse în el ideea, că omorul ce avea să facă maica, eră cu a sa sciință și nvoire!

CAPUL IV.

C o n s p i r a t o r i i.

Între aceste, țera, care ferbēnd de greutăți și netocmeli, prē lesne se pornise de cătră boeri, sub povățuirea și înriurirea cea puternică a lui Lupu, eră acum gata. Flăcăi, năimiți, seimeni fugiți dela Domnie, aprođi, sate întregi așteptau numai semnalul, ca să năbușescă asupra Iașilor.

Tōmna începuse a îmbrăcă natura cu palida sa mantie.

Într'o ți (a doua dela țiuva aceea în care vēdurăm pe maica Csenia sēu jupăneșa Susana, neizbutind în planul ei de a ucide pe Iliș), pe când rađele rubinōse a le genei țilei, resfrānte în albiu nourași de aburi ce împregiurau ca un brău de gaz pōlele munților, vestiaul curēnda ivire a sōrelui, de odată codrii din pregiurul Iașilor clocotiră de buciume. Echo nu mai repetă decât nōtele apelului, nōtele care chiamă o țeră întregă, oboșită de tiranii sei, la mântuire, la țile mai fericite.

Pe când mai mult de 50 de buciumātori așeđați din zare în zare indemnau pasul trupelor, cari din deosebite puncturi aveau să se introlōce într'o intinsă poiană din acești codri; acolo, câteva sute de Seimeni, arcași și sinetași și o mulțime de juni săteni, înarmați de cōse și de topōre, deșertau un poloboc de vin, din carul, împregiurul căruia stăteau grāmădiți, închinānd mereu la păhare, când intru mântuirea moșiei, când în sănătatea căpitanului Lupu

Și căpitanul Lupu eră cu ei. Șeđēnd pe un trunchiu de arbore tăiat, cercetă, în așteptarea sosirii celor l-alti boeri de satele lor, numărul trupelor de care avea să dispună.

Ca o rază cerescă insenină mândra lui frunte, când se asigură de întinsele șiruri, în fruntea cărora el nu eră la îndoielă, că va isbuti să mântuiască moșia. — „Beți, băeți!” — strigă el din timp în timp. Umpleți cupele și beți în sănătatea căpitanilor Buhuș, Săvin și Urechă, cari curēnd vor să sosescă!

— Să trăiescă căpitanii! Ura!

— Să trăiți băeți! să trăim cu toții copii! Să ne ajute Dđeu, ca să mântuim bieta noastră moșie de lighiōnele aceste hămesite, de lighiōnele aceste, cari nu se satură că béu sudoreă feței vōstre, dar încă și dvōstră și nouă ne necinstesc până și muierile și feciōrele . . .

— Să mōră! să mōră! — urlară mii de glasuri tot-de-odată.

— Așă, băeți! dar tăcere! auđiți voi acele tropote de cai, acele glasuri ce clocotesc ca vuetul dela o sută de mori la un loc? . . . Iea suiți-ve, băeți, căți-va pe arbori, de zăriți, de vin frați de-ai noștrii sēu niscai dușmani.

— Frați! frați! — strigară mai mulți flăcăi, cari indepliniseră porunca Căpitanului.

În adevēr, peste câteva minute poiana și pădurea tōtă gema de mulțimea ticsită de ostași și țērani, cari sosiau din tōte părțile, strigānd: „Să trăiescă jupānul Lupu! Să trăiescă Hatmanul Savin, jupānul Buhuș și jupānul Urechă! Să mōră Iliș cu lighiōnele lui!”

CAPUL V.

S c r i s ō r e a.

Pe când aceste se petreceau în pădure, într'o curțisōră dela Iași, din Beilic, gāsım pe unul dintre cunoscuții noștrii.

Acesta-i Veleli. El numără, cu ochii holbați și schinteitori, în momentul acesta, niște grāmăđi de bani, pe cari le resturnase pe divan, din mai multe ôle, ce scosese de sub pōdelele patului.

— Iee așa! — dicea el, — după ce toți banii numărați și legați în pungi de pele i puse erăși în ole la locul lor; iee așa! . . . să fie gata toți bănișorii . . . și numai cât s'or ivi blăstemații ceia, pe la capetul tîrgului, eu imi apuc drumul pe la celalalt capet . . . Dar Iiaș? Ei! scape cum va pute! . . . Când i-am spus ieri de a doua oră vestea ce-mi adusesese Gurdă, că conspiratorii au să năbușescă cât de curînd, el s'a supărat încă că l'am făcut de-a scăpat din mâni o muieră! Mai la urmă, ce-mi pêsă! de nu-i place să porțe capul pe umere, stee să-i-l pună Vasile Lupu alătura. Eu n'am gust însă de acesta. Cum voiu simți băziind prin tîrg, iute calul și binecuvîntat fie numele țerii acesteia, din care, din gol ce am venit, me duc încărcat de averi . . . Ei! păcat numai de cumva Gurdă mi-a fi făcut la mănăstire treaba cu care l'am însărcinat și n'aș avé vreme să . . . Mare păcat ar fi, căci ea este frumoasă de tot, se dice! . . . Și ér halal de ar isbuti la ea Gurdă cu scrisoarea ceea! . . . M'aș fi dus eu însu-mi s'o întâlnească la mănăstire, dar acolo-i afurisita cea de călugăriță . . . și de așa da ochi cu dînsa apoi mi-ar strică tot planul pe lângă jupănesa.

— Cine-i acolo? — strigă el de-odată, auzînd niște pasuri în tindă.

— Eu, Măria ta, eu, robul Măriei tale, — răspunse un glas gros și scărțîitor ca un car neuns.

— Tu ești, mîi Gurdă?

— Intră un țigan urit, buzat și negru ca păcatul.

— Ce ești așa de opărit? — întrebă Veleli, vedînd fața îngrozită ce făcea țiganul. Acesta se aruncă în genunchi, cu fața la pămînt: „Omôră-me Măria ta! Fă ce-i vré cu mine!”

— Ce-ai făcut, căne fără de lege?

Veleli presimți o nenorocire, după fiorii cei reci ce fie-care cuvînt al țiganului, i trecea în inimă; ce ai făcut tălharule?

— Măria ta am perdut . . .

— Ai perdut scrisoarea? — urlă Ministrul resturnând cu piciorul pe țigan, care-le se buși cu capul de ușă.

— Omôră-me! Măria ta . . .

Veleli remase gînditor o clipă.

— Mițesci! — strigă apoi, — mițesci! n'ai perdut'o. căne de țigan; ai dat'o lui Lupu . . . Spune! că de nu, te ucid ca pe un căne ce ești!

Țiganul, mărșava uneltă cu care se serviă Veleli la aducerea în împlinire a ori-ce poște și planuri ticăloșe d'ale sale, pentru înteași-dată pôte în viața lui spunea adevărul, când, amenințat de paloșul lui Veleli, dicea tremurînd de frică: „Stăpănu! milostivule! . . . ecă-ți spun tocmai adevărul: n'am perdut'o . . .

— Ce-ai făcut dar cu ea, ticălosule?

Țiganul eră să răspundă, când un neașteptat personaj răspunse pentru el din tindă:

— Nu! n'a perdut'o, căci étă-o la mine.

Glasul acesta era al Vornicului Vasile Lupu, carele intră pe când Veleli remăsese înmărmurit în poziția sa. Lupu își îndreptă dela pragul ușei sineta spre Veleli.

— Jos paloșul, ori te obor pe tine jos, ticălosule! — strigă el cu un ton așa de amenințător, că ticălosului ministru nici-o minută nu-i trecu prin gînd să se mpotrivescă vroinței lui.

Apoi când grecul fu desarmat, Lupu scoțînd din brău o carte:

— Ascultă, — strigă el, cu un glas cumplit:

„Jupănesă Vornicesă!

„Bărbatul dtale, Vornicul Vasile Lupu aflatu-l'am domnia noastră că âmbă să facă svone asupra-ne; deci étă că Domnia noastră cercetat'am de el în totă țera și l'am aflat unde este, și otărit'am credinciosei noastre

slugi, lui Logof.-Veleli să-l prindă și să-i taie nasul după cum se face la toți acei ce âmbă după Domnia; însă étă că aseră prinsu-l'a pe bărbatul die, pe Vornicu Vasile Lupu și poi-mâne, otărit'am Domnia noastră, slugei noastre Logofetului Veleli să-i taie nasul și urechile. Dar dta, jupănesă, decă vrei, poți să-l mântuesci dela acesta a noastră dreptă urgie, viind singură la curte să dovedesci dumisale Boerului Veleli, precum că bărbatul dtale nu-i vinovat.”

Iscălitul: *Alesandru Iiaș.*

— Tălharule! — strigă Lupu, după ce celi acesta scrisore; tălharule! . . . ce însemneză acesta carte? Acum degrabă să-mi spui de ce faceți să-mi vină femeia la Iași . . . la domnie? . . . Răspunde, că-mi slobod sineța în tine, căne fără de lege! . . .

Nici odată de când mamă-sa îl născuse, într'o oră de mînie a lui Ddeu asupra Moldovei, Veleli nu tremurase de gróză ca la auzirea acestei porunci, sine qua non, prin care i se cerea talmăcirea scrisorei aceleia, pe care cetitorul sper că-și amintescă cu ce chip fu iscălită de Iiaș.

— Jupăne Vornice, — dicea el, tremurînd la fiecare cuvînt; — aibi milă de mine, să nu mor în țēră străină . . . că nu-s vinovat! . . . Măria sa Vodă a trimis astă scrisore, după cum veți . . . eu nu sciu de ea . . .

— Mițesci nerușinatule!

— Pe Ddeul meu, me jur! . . .

— Mițesci, fiēră spurcată! . . .

— De ce dici că mițesc, jupăne Vasile? Pe viul Isus . . .

— Sfērșesc! . . . Scolă în picioare, mîi Gurdă și spune-mi aice ce mi-ai spus în drum, unde mi te-am prins . . .

Țiganul se ridică, dară nu răspunse.

— Ce ai? — adause Lupu.

— Măria ta, eu ț'am spus . . .

Grecul Veleli își oprise până și resuflarea. Ca suspendat de buzele țiganului, el așteptă să-l audă rostindu-i sentința seu mântuirea.

— Ce mi-ai spus? — strigă Lupu, — în nerăbdare, vedînd că țiganul se 'ntrepușe de-odată: urmăză! că pe legea mea . . .

Lupu nu bēgă de sēmă la un gest ce grecul făcu țiganului, pe furiș, un gest fôrte însemnător, care s'ar fi putut traduce prin: nu spune și ț'oiu da bani mulți!

— Am spus, — urmă în sfērșit țiganul, — nedumerit în alegerea amenințărilor de môrte a le lui Lupu, și a făgăduinței de bani a lui Veleli; am spus că Măria sa . . .

— Cine, eu? — urlă Veleli, rezemându-se de o laviță ce eră aprôpe de el.

— Nu, Măria sa Vodă m'a trimis . . .

— Mițesci, tălharule! . . . adevărul, ori nu mai veți alt sôre ca acuma resărind! — adause Lupu, pe fruntea căruia se jucă în acel moment o rață aurită, ce sôrele trimitea prin o ferăstră naltă, ce lumina întunecosa locuință secretă a Ministrului. Țiganul, ori cât de incurgiat se simțise de gestul cel sublim al lui Veleli, începî să tremure ca vērga, la amenințarea lui Lupu. El se asvêrli erăși în genunchi și începî a sărută vêrful încălțămintelor Vornicului: Măria ta! Măria ta! aibi milă . . . am copilași!

(Va urmă.)

V. A. Urechia.

P r e c u m . . .

recum undele de apă
 lu mal vecinic se izbesc,
 Astfel undele durerii
 Inima-mi o tot lovesc.

Inse malul le opresce,
 De se 'ntorn cu tote iar;
 Pe cand undele durerii
 Petrund inima-mi amar.

B. V. Gheorghian.

Păţania lui Ion Neghiob.*

Ion Neghiob era fiul unui om cu dare de mână din Prostesci. Tatăl seu cheltui mult cu el, il ţinu la şcoli, dar însădar, Ion remase tot prostolan şi nu se alese din el nimica.

Dar a se întorce in satul lui încă i era ruşine. Remase dar in oraş, şi trăi sărăcesce, cum putu mai mult din mila oamenilor buni, cari il hrăniau şi imbrăcau.

Intr'una din zile el tândăliă într'un colţ de stradă, când se ivi inaintea lui servitorul coconei Bobonescu.

— Ce stai aici? — il intreba acela.

— Da radem păretele acesta să nu se restorne.

— Dar lasă lucrul acela, că nu-i iepure să fugă, ci vină cu mine!

— Unde?

— Stăpâna mea a chemat pe aji la cină 15 ênşi; însă doi n'au putut vini şi astfel numărul oşpeţilor e 13. Număr nenorocos. Stăpâna mea m'a şi trimis dar, ca ori de unde să-i mai aduc pe cineva, ca să fie 14. Haid' cu mine!

Lui Ion i viniă bine la socotelă acesta invitare, căci nu mâncase de doue zile. Deci fără să i pase mult, că merge in o societate unde încă n'a fost, respuse:

— Decă-i silă, me duc.

Şi porniră amândoi la casa Bobonescu.

Sosind acolo, servitoriul mai înteu il duse in odaia sa, ca să-i dea imbăcăminte, căci in toaleta-i de până atunci nu-l putea presintă oşpeţilor adunaţi; apoi grăbi la cocona să-i spună, că a adus încă un oşpe, deci nu vor fi 13 ênşi la mesă.

Intr'aceste Ion incepu să se imbrace. I plăcea fracul, pantalonii, peptarul negru, precum şi năframa albă, căci aşă ceva nici nēm de nēm al lui n'a mai purtat. Se şi uită in oglindă şi-şi dişe punându-şi degetul pe frunte:

* Din „Călimdarul lui Păcala“ pe anul 1885, care se află sub presă şi va apăre la inceputul unei viitoare, in editiunea noastră.

— O! Ione, Ione, dar gândit-ai tu cândva ca din Prostesci să iasă un om cu frac?!

Inse atunci băgă de sēmă, că păpucii nu sūnt tocmai curaţi. Se puse dar iute şi-i vicsui frumos. Dar pe când găta, vedu cu grōză că a mângit padimentul cu vics.

Ce avea să facă?

Scōse iute din busunar cārpa albă ce-i dete servitoriul şi şterse frumos padimentul, încat nu mai remase nici urmă de vics. Pe când se va întorce servitoriul, n'a va vedē nimic.

Aşă face omal isteş.

Apoi, ca cel ce ş-a isprăvit lucrul fōrte bine, împătură cārpa cu multă băgare de sēmă şi o ascunse in busunarul din dērept al fracului.

Peste câteva minute sosi şi servitorul, carele il invită in salon.

Dar inainte d'a porni, servitorul i dete următōrea deslucire:

— Ca să scii, iţi spun că stăpânul casei este un colonel in retragere; ér dia vei fi presintat societăţii cu numele „Baron de Tae-Fugă“.

— Eu baron? Dar asta e minciună, mēi omule!

— Ori e ori ba, trebuie să fi presintat astfel, căci şi ceialalţi adunaţi sūnt toţi omni mari, deci stăpânul meu nu le pōte presintă ori ce perde-veră.

— Nu-mi pasă, voi fi dar şi baron, să ved cum mi se va şedē, căci pânăcum n'am incercat încă.

Apoi Ion fu condus in salon. Acolo il primi stăpânul casei, avisat mai nainte.

— Bună sēra, domnule colonel, — i dişe Ion cu prietenie. Me értă, că am întârziat nişel.

— A! imi pare bine, — respuse acela, — apoi il luă de braţ şi-l duse intre oşpeţi, cărora il recomandă fericit:

— Dl baron de Tae-Fugă.

Urmară complimente şi stringeri de mâni din tote părţi. Apoi intră şi cocona, care primi cu multă prietenie pe „dl baron“.

In cele din urmă servitoriul prevesti, că cina e gata. Oşpeţii se duseră toţi in sala de mâncare şi cuprinseseră loc loc la mesă.

Ion băgă de sēmă, că servitoriul a uitat să-i pună

servietă. Dar un om isteț se scie ajutoră iute; nici el nu șovăi dară mult, ci

prinse un colț al feței de mesă și-l acată de grópa nasturelui dela frac.

Acésta faptă a lui fu intimpinată cu suris din tóte părțile, încât densusl se felicita că ce glumă bună a făcut acuma.

— Un om cu minte totdeuna se scie ajutoră, — își dișe el, — un prost in locul meu n'ar fi cutezat să facă nimica și ș-ar fi șters gura cu mânea fracului.

Și fiind că colțul feței de mesă tot cădea, legă un nod ca să nu mai potă căde.

Intr'aceste cina începú, bucatele și beuturile cele mai cu gusu se serviau, glumele se porniră și toți își petreceau bine.

Ion nu așteptă să fie imbiat mult, ci mănca întocmai ca lupul. Nu-i pásă lui acuma de fel, că eră baron și prin urmare nu se cade să mănca așa hămăsi. El mănca și ca trei.

Și decă mănca, e de prisos să spunem, că și bea, cât gândiai că are burete 'n fóle.

Dar cum să nu fi beut, când i se serviá un vin atât de minunat, încât se lingea și pe buze.

Intre tóte însă mai mult i plăcea vinul de șampania, care spumegá in pocalul seu de cristal, încât par că vedea tot stele scú schintei strălucite.

Ridică pocalul și-l goliá, și 'ndată-ce il goliá il umplea éráș, și tot așa il tot umplea și-l tot goliá, dar pocalul nici odată nu eră plin inaintea lui.

Sirguința acésta mare in golirea pocalelor, in cele din urmă il obosi, el începú să asude și 'n scurt sudorile curgeau pânză de pe el.

El își scóse cârpa din buzunarul fracului și-și șterse fruntea. Dar cum luá cârpa de pe frunte, tóta societatea începú să riđă cu hohot.

El vedea că óspeții se uită toți spre el, dar nu putea ghici cá de ce riđ.

Intéiu gândiá, că dórá a făcut vr'o glumă bună și aceea a stérnit acésta plăcere generală; dar apoi aducédu-și aminte, că n'a grăit nici un cuvânt legănat, se aflá in perplesitate mare.

In cele din urmă, apoi nu sciea ce să facă, ci gândi că va fi mai bine decă va incepe și el să riđă dimpreună cu ceilalți.

Apucá dar să riđă și el. Și ce să veđi! Connesenii lui începurá a ride și mai cu dulce. Eráu să se prepădească. Atunci unul din ei, dórá inferbintat de vinul ce beuse, strigá :

— Să auđim pe dl baron Tae-Fugá !

— Să-l auđim! — se repeți din tóte părțile.

— Taci cá-i bine, — își dișe Ion, — in școlá n'am fost in stare să 'nvêț dece șire, ér acuma să țin cuvântare!?

Se escusá dar că nu-i orator, că el numai simțesce, dar tace. Inșe scusa lui nu se primi, ci fu silit să vorbescă, „punénd la o parte modestia“.

N'avú dar încátrău, ci trebui să-și incordeze tóte mințile, și să toasteze cum va sci.

In adunări el vėđuse de multe ori, că cel ce vré să țină un toast, bate intéiu pocalul, ca să atragá luarea aminte. Așá făcú dar și de isul.

Inșe el lovi cu atáta putere pocalul subțire de Șampania, încât acela s'a spart.

Dar nici cá-i pásă. Sári iute pe scaun, sa cuvinteze de acolo, cum cuvintezá auneori oratorii cei mari din locuri mai nalte

Inșe cum sári pe scaun, zmeci cu sine 'n sus și fața se mėsá; taierale căđurá jos, sticlele cu vin se restónară și vinul se versá pe padiment, strop'ad și pe cei ce ședeau la mėsă, cari și grăbirá să sará de acolo iute. Este cu neputință a descrie ceea ce a simțit Ion in momentul acela. Chinurile iadului sânt o jucăreie copilărească in aseménare cu chinul lui de atunci. Rușinea cea mai mare in lume eră nimica pe lângă a lui. Eră fericit, de cumva izbucniá vr'un cutremur de pământ și-l ingropá intre ruine. Dar pământul stetea neclintit. Numai mėsá se rostogoliá.

Ochii i se 'ntunecară și nu mai vëdù nimica. Nu-mai ca prin vis i se părù, că aude vorbele :

— Păzesce, fața de mesă!

Apoi simți că a cădùt. S'a rostogolit de pe scaun și cu fața de mesă a tras jos tot ce eră așternut pe mesă.

Voi să se scôle, însă prin căderea sa intr'atăta se invălmăși in fața de mesă, încât nu fu in stare să se scôtă din ea.

Se svêrcoli in drépta și in s'anga, dar însădar; eră prins, ca peșcele 'n mreje.

Atunci i plesni prin minte să se ridice cu mesă cu tot, ca așa să esă din ea mai ușor.

După multă trudă, se ridică de sub mesă unde ajunsese. Dar cum se ridică, restornă și mesă, care lovi pe ceilalți óspeți.

Atunci risul cel mare încetă de odată, și o dróie de injurături se porni din tóte părți e.

Ion vëdù că nu-i timp de perdut, ci o luă la fugă și nici nu se oprì până la el acasă.

De atunci dice, că nu mai are pofta să fie al patru-spre-decele și să figureze ca baron!

O excursiune la Siret.

— Suvenirii și impresiuni. —

Cernăuții-s situați pe Prut mai că peste mijlocul Bucovinei. De privim peste Prut, dăm de țera Rutenilor din Bucovina, adecă de ómeni, ce se numesc volochi și nu știu românesce. Ei vorbesc dela începutul secolului acestuia rusesc, purtând in mare parte încă nime românesci. Se vede, că, într'o bună dimi-nță, inclinați mai mult decât ceilalți Români spre imitarea streinismului, s'au alipit și infrățit atât de mult cu Rutenii inmigrați din Galiția, in cât și-au uitat și limba română și au remas ca niște caraghioși numai cu biserică lor „voloscă” și nime românesci. De aceea ei cântă încă doina cu cuvinte rusesci, de și de limba română n'au nici o idee. Patrioți mari și palavragii din Galiția peregrineză țera Rutenilor, spre a invetă pe acești Ruși a fi adevărați Ruși, amintindu-le de gloria strabună a lor rusescă, care însă este cea română. Acesta-i partea Bucovinei, care o au perdut Români la Ruteni și unde multe familii vechi boeresci devenite acù rezeșe se pun in fruntea acestei propagande slave. Străbunilor acestor familii dedeau Vođii urice in limba slavonă, strănepoții lor se necăjesc a-și dovedi originea lor slavă.

Spre sud însă din Cernăuți, cum și spre răsărit și apus trăiesc Români, intre cari sunt încăstrate perlele rutene, isvorite din mișelia și denegarea și maimuțarea Românilui. Ele strivesc corpul românesc necontentit. Românil sâtean din Bucovina adecă țeranul iubesc pe streinul mai mult decât ori care Român, și asta până la abnegarea și denegarea sa, adecă până ce încetă a

sci românesce. Plin de dor după idealuri și sciințe, mai-mușesc atât de mult pe Ruteni, până ce abiă se des-tinge de ei. Și atuncia a profitat mai mult ca cum do-riă. N'are ce a se mai teme de concurența Rutenului, căci a ajuns a fi singur Rutén. Și mai mult nici n'a vrut. De convin 6 seu 10 Români sâteni cu un Rutén, in 4 zile vorbesc toți rusesc și vëdi apoi fenomenul, că generația viitoare nici nu știu românesce, ci numai limba rutenului prim. Asta-i tãria Românilui sâtean Bucovinean și de-l intimpini, trece iute, să nu te impli cu lacrimi de tãria noastră națională, căci viitorul Ro-mânului stă numai in Românil inteligente, știutor de carte. In partea asta găsim orașele vechi moldovenesci : Siret, Rădăuți și Suceva și Câmpulung, din cari multe se ating cu insulele rutene.

Intr'o bună dimi-nță m'am decis a vizitã Seretiul, oraș vechiu din Bucovina. Când domniau încă Cuma-nii, Siretul esistă deja și avea in mijlocul seu pe epis-copul catolic. E dară un oraș renumit și plin de remi-niscințe istorice. Passia archeologului ia proporțiuni mari la acesta veste și nu-i chip de stat in Cernăuți. Deci la gară și cu drumul de fer ajungi iute la ținta-ți dorită.

Ajungând la gară, intimpinai pe mai mulți domni Români, intre cari și pe dl inspector al vamelor ro-mâne dela granița Bucovinei, pe dl Ganescu. In con-versația cea mai plăcută ajunserăm la stația Cerepcouți, unde eram silit să me despărțesc, de ore ce orașul Si-ret e situat peste doue mile in parte spre granița Mol-dovei, și nu-l lęgă nici un drum de fer cu Cerepcouți.

Eșind din gară căutasem iute o birjă, căci me apucase o frică mare să nu fiu silit a percurge dis-tanța de doue mile per pedes apostolorum. Și apoi cum să trec riul Siretiului?! Un ovreu milos și de trebă imi și șopti la urechia ingrabă, că apa-i cam mare și cu greu s'a trece. Ací găsisem numai doue birje vechi cu cai mari și chitivni, de-ți eră milă, naintea cărora steteau viziteii jidani cu sumeție, și o căruță țărănescă cu un cal și plină de fân. Frumósă perspectivă. Me a-propiai de aceste redvane și intrebai de preț. Mi se respunse cu un ton categoric : „zwei raneși bis Seret, pureți”. In loc de respuns me urcai in birjă și aștep-tam plecarea ei. Dară de grabă chibzuaiam. Căci mai se suiră încă doi domni, dintre cari unul se aședă lângă mine, celalalt vis-à-vis de mine; viziteul Jidan se aventă cu ușurință pe capra birjei. Numerai și afla-sem că sântem cu totul patru enși, adecă noi trei și viziteul și dinapoia noastră steteau bagagele bine legate de birjă, in cât nici nu eră chip a te întorce inapoi. Și bine eră. Ne căutam unul pe altul și nu ne eunos-ceam de loc. Un „vio” puternic și câteva plosnituri de beciușce și redvanul nostru se mișcă și se apropia cu răpejune de apa Siretiului, ce desparte satul Cerepcouți de satul Hliboca.

Observam, că viziteul și ocrotitorul nostru se in-torcea necontentit la noi. Apa Siretiului s'a mărit prin ploile din nóptea trecută. Ce-i de făcut, il intrebam noi într'o gură. Vis-à-visul meu se intorcea de spaimă in tóte părțile și-mi dișe cu resigăție in jargon jido-vesc : „O se udăm piciórele noastre in birjă”. Dară vi-ziteii sânt de regulă ómeni curagioși. Fără multă chib-zuielă își băgă birja lui in apă, care in curënd ajunse peste jumătate plină de apă, și unde eră apa mai mare, acolo stătù sêrmanul viziteu, să adepă caii, căci dru-mu-i mare până la Siret. Vis-à-visul meu se vâietă. Asta pricepù și viziteul, căci mișcă caii sei și in cu-rënd eșirăm din apă cu picióre udate. Trei patru mi-nute trecură și apa se scurse din birjă și noi puteam să ne aședăm cu comoditate. In curënd ajunserăm in satul Cerepcouți.

Urcând un dél, zărirăm din equipaja noastră în dreapta și în stânga niște case țărănești în mijlocul grădinelor pline cu răchite, lângă marginea șanțului. Casele sunt acoperite cu paie și îndată după ele plantațele de popușoiu, ce ajung o mărime destul de mare, în cât s'ar pute ascunde cineva în ei. Țărani frumoși îmbrăcați și cu țărance frumos impodobite stau nădărușii casei său pe drum nădărușii porții ogrăzii, privind-ne cu uimire. Fără a ne cunoște, ei radică cu respect pelerile, și noi le răspundem cu sumeție, incredințați de superioritatea noastră. Vis-à-visul meu mai ales se mândria de atâta curtoasie a sătenilor. Țărancele frumoase se roșiau și priviau cu șielă la pământ. Și vis-à-visul meu încă mai mult se mândria. Lângă țărani se primblau în linisea cea mai mare boii și vacile, cum și porcii și purceii, pascănd erba din șanțurile drumurilor, și țărani priviau acesta cu bucurie. Băieții și baelele se jucau lângă vite.

Tot prin astfel de vederi am trecut satul, până ce am ajuns lângă o cărcimă. O casă de rënd, înaintea căreia steteau țărani și femei și copile cu veselie. Un lăutar în strae nemțești cântă dintr'o vioră și flēcăii se mișcau spre a începe jocul. Eră duminecă. Se făcea un cerc mare și vedeam că fiesce-care flēcău rădică mâna în sus, strigând cu o șuerătură: „Ilinca hei incoa“, „Margarinta hei“, „Mariția fi“. Și fetele își iuțesc pașul și se duc cu plăcere lângă flēcăul seu. Dară lăutarul tot dice, dară ce dice nu-l pre audim, căci equipaja noastră face sgomot și trece înainte.

Dăm de școlă. Aicia e reședința învățătorului satului. Dela aceștia atărnă rădicarea satului și prosperarea națiunii. Aicia stau ei îngropați totă viața lor și lucră pentru rădicarea cătunului lor. În România ei au sorte mai bună; acolo ajung și profesori la școle mijlocie. Nu însădar se numesc densesi acolo profesori și nu învățatori. În vremile de mai înainte ei se numiau dascali acolo, dară aceștia la noi în Bucovina sunt cântăreți de biserică.

Dăm eră de o casă țărănească, ce-i închisă. Gospodarul e dus în cărcimă, lângă care am trecut. Nevêsta și fiica lui jôcă, dară el sêrmanul povărat de grigele vieții șede în cărcimă și bé la rachiu, povestind la ceialaltii gospodari povești și tradiții. Un purcel ocolsece trist ograda și un căne legat speria pe inteliginții drumeți.

Dară în urmă am ajuns la marginea satului, ce-i închisă la drum cu o porță. Băieții din impregiur alergă din reputeri să ni-o deschidă. Ne aflăm pe câmpul satului. Ce privelesce? Doue prăjine de barabole și apoi trei prăjine de in și apoi 5 prăjine de păpușoiu și apoi eră 8 prăjine de ovês. Apoi 20 de prăjine de secară și apoi o holdă de grâu. Apoi un câmp lung cât abia se zărește sfêrșitul lui, de păpușoiu, apoi erăș atât de lung câmp de secară. E moșia boeriului. Și după el eră doue prăjine de cartofle, 5 prăjine de păpușoiu și așa mai de parte. Sunt câmpurile sătenilor, ce trăiesc din sudorea lor. O cruce mare de pêtre frumos văruită desparte din când în când câmpurile de olaltă. E sat creștinesc. Mai departe vedem puse mai multe bețe în câmp, legate de olaltă cu o șivară. Pe căpêtaiele bețelor se rădică niște cușme și pelerii țărănești rupte și ici colea bêtul e îmbrăcat cu un suman rupt său cameșă ruptă. Par că ar fi niște cerșitori ai satului în grâne și când suflă vântul, par că-și radică pelerile și-și mișcă sumanurile. Un aspect intru adevêr cam spărieos. Vis-à-visul meu eră pe aici să se sparie. Săteanul cu minte păsece în astfel de mod grânele sale și păserele știu a se păzi de acești ômeni teribili.

Ajungem la o fantână lângă drum, făcută anume pentru lucrătorii câmpului și drumeți. Nevrêud stăt și

equipaja noastră lângă fantână și cu greu o mișcă viziteul nostru din loc. În panorama astă inverdită călătoriam noi singuri, și se aușiau numai din când în când plosniturele biciului și „vio“ al viziteului. Câte odată trecea pe lângă noi un car cu cai, ședând gânditor în el pe scânduri vr'un țeran. Mai treceam câteva turme de boi și vaci mânate de păstorii satului și apoi căl-va ciobotari, ce au părăsit orașele, ca să-și căute norocul pe la sate între țărani.

Ne apropiam de alt sat. E Vașcouți, ce-i situat pe un dél. În mijlocul satului se radică un pompos palat. E palatul unui Prusian, ce nu de mult a cumpêrat moșia. O baltă încântătoare, pe care plutesc o mulțime de rețe și gășce, se mărginesc cu drumul și afectează pe drumeț cu mirosul seu. Erăși acea privelesce ca în satul din urmă. Țărani veseli și țărance frumoase încântătoare. Suntem pe délul satului și încă câteva minute și ne apropiam de orașul Siret, antic oraș al Bucovinei.

Ne scoborim încet de pe dél și dăm în oraș. Un oraș cu un aspect cu totul modern. Tot case în stilul modern bucovinean, pe care cu greu îl vei găsi undeva. Casele sunt de regulă de un rënd și-s situate lângă drum. Printre ele se află ici colo și câte o casă moldovenescă, cu un acoperemânt putrêd de șindilă și cu un cerdac lung dinaintea casei. Mici ferești respândesc lumina sôrelui în lăuntru al casei și câteva scări de pêtre prôșta fac posibilă urcarea în cerdac. Drumul devine mai bun, dară pentru aceea Românii se răresc și Jidanii și streinii se înmulțesc. Chiar din fereștile caselor așa numite moldovenesci resar capete jidovesci cu pereuni.

Ajungem în piața orașului. E un pătrat mic încungiurat de case cu un etagiu și de rënd și spre rêsărit de o biserică românească. În dreapta pieței se află o berarie și o restaurație, ce-i tot odată și casin. Lângă biserică se radică un zid mare într'un etagiu, unde-s concentrate tôte institutele de învățământ din Siret. Aicia e școlă reală și școlă normală. Cea de fete însă se află în alt loc. Din piața orașului se estind strade așa numite împêrâtesci, ce legă orașele și satele din Bucovina. Spre mêtădi duce un drum bine bătut peste un de mare la Rădăuți și Sucêvă. Délul acesta domină în totul orașul și din el se vede mai în fiesce-care ograda a orașului. Spre rêsărit duce un drum la Cernăuți, trecând un pod bine făcut peste apa Siretiului. Siretiul este aci mai abil ca tôte celelalte riuri ale Bucovinei. El curge lin și încet lângă oraș, spêlând malurile frumôselor grădini din Siret. Drumul acesta străbate partea cea mai frumôsă a orașului, unde se află grădini frumôse cu case frumôse, cum și urite. Casele sunt parte zidite, parte lucrate din lemn. Spre apus apucă alt drum spre Cerepcouți, de unde am vinit noi.

Orașul Siret e mic și un oraș cu totul modern. Afară de acelea câteva mici și murdare case moldovenesci, nu se găsesce nici o casă vechie, ce ar sci a istorisi povești din trecut. Tôte casele sunt din secolul acesta. Și Siretul este cu tôte acestea oraș vechiu, ba chiar antic. El esistă deja pe timpul Cumanilor, în secolul al XII și XII-lea. Sêrmane călêtor, ca și mine, însădar mai cauți anticități. Totul e modern și civilizât. Atât progres s'a făcut, în cât nici măcar o urmă n'a remas din trecut. Numai pe locul unei berării găsesce Siretênul prin o ciudată coincidență anticități, ce să fie însă chiar din timpul preistoric.

Stilul caselor e minunat și cu anevoie s'ar găsi vre-un asemenea în tôte Europa. Biserica românească din piața orașului are un stil cu totul modern catolic, numai în lăuntru să aibă tablouri și lucruri din vechime. În partea rêsăritenă a orașului însă se află tot o altă

biserică românească cu un stil vechiu românesc din secolul trecut, dară partea aceea e locuită numai de Români săraci și streini săraci, cari locuiesc în căsuțe mici, acoperite și cu pae și cu garduri de nuele. Partea asta are aspectul mai mult al unui sat. Mai în sus de această biserică se află și o a doua biserică română vechie, dar e de lemn.

Și Catolicii au o biserică din secolul acesta; din reședința lor episcopală nu-i nici o urmă. Dar mi-a dis un orașan, că într-o gărlă să se afle mici petre și bolovani, ce o ar indica.

Spiritul orașenilor e dară cu totul modern, și mai ales, când Românii ca săraci ce-s, locuiesc în părțile marginale ale orașului și centrul orașului îl ocupă Jidanii, cari și aici n'au pierdut nimic din vioiciunea și vivacitatea lor.

De se află vre o anticitate, se transportă la cimitirul orașului său se întrebunțeză spre zidirea caselor. Cărămida și petra vechie eră tare bună, și casa nu se ruinează iute.

Comerțul și aici e în bună dezvoltare. Jidanii, acest factor neevitabil al lui în Orient, își implinesc locul tare bine, căci afară de ei cu greu s'ar găsi 4 sau 5 comercianți creștini. Comerțul e dar cu totul în mâinile Jidanilor. De aceea cu anevciie capeți ceva sămăbătă, când orașul se află în liniștea cea mai mare. Se vede atuncia, ce oameni pacinici și liniștiți sunt creștinii. Duminecă dimineță însă e din contra. Orașul e în ferbere și țeranii din satele din pregiur, în loc d'a se duce la biserică, se adună în orașul Siret la negoț. În Siret afli totul, de ce omul n'are trebuință, dar cu greu — ce-ți trebuie. Acestea trebuie comandate din Cernăuți.

Am întrebat de un césornicar, și mi s'a arătat o casă urită mică, a cărei ferestruică eră încărcată cu orolôge. Cu toate acestea se găsesc firme destule, dară-s mai solide ca cele din Cernăuți.

Siretenii sunt în de comun oameni foarte pacinici și indesuțatori, dară pentru astă foarte lucrători, cel puțin după aparință. N'au măcar nici o bandă de lăutari. Localuri de petrecere nici atâta, și nici o cafenea, afară de o grădina publică de restaurație. Lângă o popicărîe cam bine aranjată trece un drum, ce-l adumbresc arbori seculari. Câteva felinare iluminăză acesta trecere publică. Lângă aceste felinare sunt aședate mai multe mese, lângă cari șede sumeț Sireténul, sorbind cu plăcere din berea și aerul curat. Nu te inferbentă nici o bandă de lăutari cu arii românesce. Orașul însă e bine iluminat și s'era omul găsesce sigur locuința sa. De tâlhării nu se prè vorbește, de și la fiesce-care casă se găsesce un câne mare, ce păzesce avuția casnică.

Siretiul a fost oraș românesc și acum e jidovesc. Românii sunt mai mulți ca în Cernăuți, dară n'au ajuns încă până acū să-și alegă un deputat român. Jidanii aleg aici deputații și acela de regulă e un Nemț și un Jidan. Ei țin foarte mult la nemție și unii-s așa de buni Nemți, în cât numai religia atestă originea lor. În mâinile lor e concentrată avuția orașului; Românii sunt de regulă oameni săraci, nu însădar locuiesc ei în părțile marginale ale orașului și cei de pe la țeră încep a se rări spre oraș.

Dară eră timp să me întorc la Cernăuți. Pentru bun cuvânt și bună plată căpătasem ér o birjă și în câteva ore trecui frontiera orașului antic Bucovinean. Érăș câmpurile acelea, toți aceeași oameni și tot aceeași strapație ca mai înainte.

După doué ore ajunserăm la Cerepcouți, unde me suii în drumul de fer. După doué césuri ajunsei acasă la Cernăuți.

Dionisiu O. Olinescu.

Cântece și strigături.

(Din Bănat)

Foie verde de sălătă,
Pân' fusei la mama fată,
Purtam flóre lobodă *
Și-mi fu calea slobodă;
Frunță verde fir de ai,
Dar de când me măritai,
Port tot flóre lisă-scrisă **
Și mi-i calea tot închisă.

*
Frunțe verde foie lată,
Pân' fusei la maica fată,
Măncam pită de sēcară,
Cernută prin sită dēsă,
Ș-o măncam rîdēnd la mēsă;
Dar de când m'am măritat,
Pita cea de grâu curat,
Cernută-i prin sită rară
Ș-o mănănc plângēnd p'afară.

*
Căsuța măicuții mele
Ingrădită-i cu nuele,
E lipită cu imală, ***
În lăuntru e ticnēlă;
Dar casa socrului meu,
Bată-mi-o-ar Dumneșeu,
Făcută-i din pământ ars,
În lăuntru-i tot necaz;
Vărută-i tot cu var,
În lăuntru-i vai și-amar.

*
Fă-me, Dómne, fă-me crin,
La mândruța mea pe sin;
Fă-me, Dómne, calapēr,
La mândruța mea în pēr;
Fă-me, Dómne vrabiuță,
La mândruța mea 'n căsuță,
Ca s'o vēd eu și și nōpte.
Totdēuna pân' la mōrte!

Petru Barbu.

C u g e t ă r i .

Puterea este un clopot care împedecă pe cei ce-l trag să audă într'un alt sunet.

A consultă este un mijloc d'a vorbi despre sine. (Béranger).

Copiii și nebunii își inchipuiesc că doué-șeci de franci și doué-șeci de ani nu se pot sfîrși nici odată. (Franklin).

Copilul căruia îi strici un paiăț este tote tot atât de nenorocit ca și ministrul căruia i se ia puterea, funcțiunile, onorurile, decorațiunile, nefiind alt-ceva de cât paiății vârstei mature. (Alphonse Karr).

În amor, o ilusie vindecă pe alta (Bacon).

Amorul nu e așa de rar în lume de cât pentru că nu-și face nimeni ilusie de el: nu vede decât cu ochii corpului. (Chabanon).

Amorul pierde mai curēnd din imaginațiunea noastră decât din a femeilor. (Shakespeare).

* O plantă sēlbatică.

** Flóre de duchian.

*** Imală = tina, lut, môle.

SALON.

Societatea pentru fond de teatru român.

Adunarea generală a Societății neputându-se ține la termenul fixat și anunțiat, aceea se convoca de nou pe zilele 27 și 28 septembrie st. n. în orașul Arad, cu programa publicată în nr. 28 al „Familiei“.

Budapesta 31 august 1884.

În numele comitetului

Dr. At. M. Marienescu,
secretar.

Ioșif Vulcan,
vice-președinte.

Literatură și arte.

DI MIREA, pictorul român dela București, care s'a distins în „Salonul“ din Paris, face călătorie artistică prin țară; săptămâna trecută dsa la Sinaia a fost primit în audiență de regele și de regina, apoi invitat la dejun în castelul Peleş. Reamintim, că dl Mirea a espus în urmă în „Salonul“ din Paris tabloul intitulat „Vârful cu dor“, creat după povestea cu acelaș titlu a reginei. Acest tablou are o dimensiune de 15 m. p. și va fi espus în curând și la București.

Elisée Reclus, cunoscutul geograf francez, lucrează la o scriere nouă, care se va ocupa de România. Densul a făcut pentru scopul acesta anume studii în țara românească.

Un lucru de artă. Cetim în „Tutova“: Se găsește deșus în Iași, la Școala de Bele-Arte, un Epitaf al Mântuitorului, o lucrare de o rară artă și frumuseță admirabilă, făcut de o domnă română de pe Racova. Domna Sultana Lazu, născută Sofronie este autorea acestui prețios odor religios, lucrat de propriile sale mâni în curs de șese ani. Lăsând la o parte bogăția acestui epitaf, (căci este lucrat numai în mătășă grea și fir de aur), dar lucrarea lui artistică, în privința efigiilor de sfinți, potrivirea nuanțelor de color, fineța cusăturii care formeză un tot armonios, ce atrage atențiunea privitorului, mai că nu s'ar pute respăli în valoarea lui adevărată. Directorul școlii de bele-arte din Iași, precum și mai multe persoane de distincțiune, care au vădut acesta labore de o rară delicateță și fineță artistică, și-au esprimit admirațiunea lor cătră destinsa autără română a epitafului. Ne aducem aminte încă din anul trecut, când la 5 iunie se serbă în vechia capitală a Moldovei inaugurarea statuei marelui erou Ștefan, că domna Lazu prezentase comitetului acelei serbări o cunună de frunze de stejar a secularelor păduri de pe valea Racovei, lucrată tot de domnia-sa, care atrăsese atențiunea Maj. Sale regelui, prin impletiturile artistice și fantasia unui tablou comemorativ ce înfățișă acea cunună, avându-și sculptate pe ghindă anii și localitățile memorabile în care Eroul Moldovei s'evărși glorioșele sale resboie, contra inimicilor barbari.

Romanuri traduse. „O căsătorie strălucită“. Sub acest titlu a apărut în biblioteca „Românului“ din București, un roman de renumita scriitoare svedesă Emilia Carlen, tradus în românește. Se află de vândare la administrația aceluș diar, cu prețul de 60 bani. — „Ulmii“ se numește un alt roman tradus, apărut tot în acea administrație; autorea e dna Fanny Millet-Nottley, care a descris în acēta lucrare viața și peripeciile prin care trec nihilisții din Rusia. Doue volume, trei lei.

Cărți școlare. La București au apărut în săptămâna trecută: „Prescurtare din istoria Românilor“, pentru elevii școlilor primare, de B. B. Secărean, prețul 80 bani. — „Manual de geografie“, de dl profesor N. Mihăilescu, prețiat de societatea geografică română și aprobat de ministerul instrucțiunii publice ca carte didactică pentru școlile primare.

Diar nou. „Universul“ se numește un diar nou, apărut la București.

Teatru și muzică.

Teatru român în Făgăraș. Societatea „Progresul“ a diletanților teatrali români din Făgăraș va da la 9 septembrie st. n., cu ocașiunea adunării generale a Reuniunii învățătorilor gr. or. români în districtul Făgărașului, o reprezentațiune teatrală. Acēta societate s'a înființat în anul trecut sub conducerea dlui avocat Ioan Roman, și de atunci a dat trei reprezentațiuni, acēta are să fie a patra. Societatea diletanților se compune din dșorele Rea-Silvia Cișu, Areți Popescu, Lucreția Negrea, Elvira Făgărașan, Aurelia Pop și Rosalia Ghimbășan și din dnii Augustin Cepeș, Ștefan Necșa, Alesandru Cepeș, Nicolae Ludu, Ioan Dejenariu, Ovid Făgărașan etc. Cu asta ocașiune vor jucă piesele: „Remășagul“ proverb într'un act cu cântece și „Cinel cinel“, vodevil într'un act cu cântece, ambele de dl V. Alesandru. Venitul curat va fi al fondului reuniunii învățătorilor. După reprezentațiunea teatrală va începe dansul.

O nouă operetă română. Dl Ștefanescu, șeful muzicii Teatrului Național din București, prepară muzica unei noue operete române. Libretul acesteia este compus de cunoscutul libretist, dl colonel Bengescu. Se dice, că noua operetă se va jucă în stagiunea viitoare pe scena Teatrului Național din București.

O serată musicală și teatrală în Câmpu-Lung. Se scrie din Câmpu-Lung, că în sēra de 8/20 august s'a dat în acest oraș o serată musicală și teatrală în folosul școlilor de acolo. Serata a fost organizată de un comitet și prin inițiativa dlui I. Rozescu, episcopul seminarului Nifon. Acēta serată s'a dat cu concursul dlilor Bilcescu, Popovici, Matilda Panu, V. și O. Niculcea, M. Flechtenmacher, Ioanin, Ananescu, Florica Ropcea și Baisan, precum și concursul dlilor I. Vasilescu, Bărcănescu și Vulpian. Dnii Vasilescu și Bărcănescu, ale căror voci sânt foarte mult apreciate de publicul distins, au esecutat cu mare succes mai multe bucăți musicale și au fost foarte mult aplaudați. S'a jucat apoi „Cinel-Cinel“, comedie într'un act de dl Vasile Alesandru, care a avut un succes destul de mare, mulțumită silințelor dnei Coralia Săvescu, care a binevoit a se însărcina cu punerea în scenă a acestei comedii. Serata s'a terminat apoi prin danț și tombolă. Ea a produs net suma de 1000 lei.

Societatea lirică din Iași, fiesând trei burse de câte 50 lei pe lună pentru clasa de operă înființată și susținută de societate pe lângă conservatorul din Iași, publică concurs pentru 2 a viitōrei luni sept., ziua duminecă. Aceste burse se vor da elevilor care la concurs se vor distinge ca soprane, mezzo-soprane și contra-alte. Concursul se va ține în sala conservatorului de Iași, ora 12 din zi.

Serate musicale în Roman Cetim în „Roman“, diar în Roman: Dilele aceste avurăm trei serate musicale în grădina publică, doue a societăților de binefacere „Buna Vestire“ și „Caritatea“ și una în profitul Esposițiunii Cooperatorilor la Iași; cele doue dintēu și mai cu sēmă a comitetului „Buna-Vestire“ avură o deplină reușită; a treia a Cooperatorilor, cu tōte silin-

țele și cheltuelile făcute pentru infrumusețarea grădinei și altele, nu obținut nici un rezultat.

Priveghitoarea României, după cum numește „Doina” din București pe dna Zoe Chrisenghi, va cânta în érna viitoare pe scena teatrului Național în una din operele italiene. Amatorii de muzică se așteaptă la înalte desfătări musicale.

O nouă compozițiune musicală a apărut la București: „Polonesa pentru violoncel” de dl Milde, profesor la conservator. Compozițiia este dedicată colegului seu C. Dumitrescu.

C e e n o u ?

Sciri personale. *Dl B. P. Hásdeu* s'a rentors la București din Elveția, unde a studiat cu de aménuntul organizarea școlilor rurale de acolo; în curénd dsa va prezenta dlui ministru al instrucțiunii publice un raport în acesta privință. — *Dl Gr. Vocilescu*, directorul general al ministerului instrucțiunii publice din România, care a făcut dílele aceste o excursiune archeologică la mánăstirile de peste Olt: Horez, Bistrița, Cozia, Arnota și Tismana, va consemná rezultatul cercetărilor sale într'un raport pe care-l va adresa în curénd dlui ministru al cultelor. — *Dșórele Vibra Moldovan și Aurelia Pop* au colectat în Deva bani pentru a face feréști la biserica de acolo; feréștile s'au și făcut și biserica s'a sánțit în díua de St. Márie. — *Dl Al. Cimbru*, vice-consul din Budapesta al României, a fost revocat din postul ce ocupase.

Festivitățile din Arad se ncheiară și Maj. Sa regele a părăsit orașul, ce avú díle de sêrbătóre. Multă lume se aduná și timpul erá favorabil. Caracterul principal al festivităților fu militarésc, căci motivul venirii Maj. Sale au fost manevrele. Din asta causă nici nu s'au dat audiințe particulare, ci numai deputațiunile corporațiunilor din localitate și din giur fure primite. Primirea asta se făcu în 31 aug. Esc. Sa mitropolitul Vancea și Ill. Sa episcopul Szabó nu se presintară, căci diececele ce guvernéză nu sânt vecinașe cu Aradul; dintre delegații románi însirați în numerul trecut numai jumétate se infáșóșă. Deputațiunea bisericeii gr. or. române fu condusă de Esc. Sa mitropolitul Miron Romanul, la a cărui alocuțiune Maj. Sa respuse astfel: „Ve primesc grațios omagiile și asigurările de fidelitate, pentru că nu me indoiesc, că dvóstre veți conduce consolidarea tot mai tare a bisericii dvóstre numai în așa direcțiune, care va aservi binele tronului și al patriei și interesele credincioșilor dvóstre. Fiți convinși, că nisuindu-ve spre acesta, puteți conta totdeuna la grația și scutul meu”. Clerul gr. c. român fu condus de Ill. Sa dl episcop de Oradea-mare Mihai Pavel, căruia Maj. Sa i dete acest respuns: „Omagiile și asigurarea de fidelitate din partea dvóstră le primesc cu plăcere și sperez, că atât dvóstră cât și credincioșii conduși prin esemplul dvóstră pe calea cea dréptă, în interesul tronului, al religiunii dvóstră și al întregii țeri, vor dovedi și prin fapte aceste sentimente”. Este interesant și respunsul dat comitelui suprem din Hunedorá, căci în acela se pune în perspectivă visitarea Ardealului din partea monarcului. Acel respuns suná așa: „Me bucur, că ved reprezentat aici și un municipiu din partea ardelenéscă a Ungariei, ca să-și arate simțémintele de credință documentate la tóte ocasiunile. Le primesc bucurós și spune celor ce te-au trámis, că eu sperez precum și doresc — că nu mai e de parte timpul, când voiu avé ocasiune să vizitez pentru timp mai îndelungat frumosul Ardeal și să asigur pe mandanții dtale și în țera lor nataă despre deosebita mea grațiă. La pránđurile date de Maj. Sa cu ocasiunea acestor festivități au fost invitați următorii románi:

În díua de 30 august: Esc. Sa mitropolitul Miron Romanul, ședénd d'a stánğa Maj. Sale, apoi episcopii Mețian și Mihályi; la 31 august episcopul Pavel, ședénd la drépta al doile de Maj. Sa, apoi vicariul Beniamin Densușian și dl Ioan Damaschin; la 1 sept. canonicul oradan Paul Vela, deputatul dr. Iosif Gall și președintele sedriei orfanale din Lugoș Stefan Antonescu.

Regele României la Belgrad a fost primit cu ovațiuni mari, atât din partea poporațiunii, cât și din al familiei regesci. În onórea înaltului óspe s'a dat sêrbări strălucite și regele Milan îl numi șef de onóre al unui regiment sêrbesc. A dóua și regele Carol se rentórsé în țéră, și oprindu-se puțin la Craiova, se du-se drept la Sinaia, unde se continuă pregătirile pentru primirea moștenitorului de tron Rudolf.

Hymen. *Dșóra Paula Popovici*, fiica dlui dr. Alexandru Popovici, medic la baile erculane, și contele Bela Keglevich jr., la 4 septembrie își sêrbără cununia în numelele băi, asistând un public numeros.

Concert și bal în Vașcou. Junimea română studióșă din Vașcou, comitatul Bihor, la 15/27 august a arangiat un concert însoțit cu petrecere de joc în favórea seminarului gr. or. rom. aradan, ce acuma se cládesce. În fruntea comitetului arangiator a stat Corneliu Lazar teolog, apoi T. Non teol. abs. ca secretar, Alexandru Miđuța st. de cl. 8 cassar, Georgiu Bogdan pedagog controlor și Romul Popoviciu st. abs. ca notar al comitetului. Petrecerea a reușit fórté bine. Sêra la 8 óre, în presința unui numer frumos de óspeți se începú concertul, în care escelară: „Casătória la Romani”, disertatiune scrisă și cetitá de Corneliu Lazar; apoi T. Non cu declamațiunea: „Un necurat dela sat” poesie de Iulian Grozescu; bine au predat dialogul umoristic: „Vespasian și Papinian” de I. Negruzzi, Ales. Miđuța și R. Popoviciu. Cu mult succes au declamat Iuliu Sarkadi st. la silvicultură „Az éló szobor” de M. Vörösmarty și Romul Bortos pedag. „Peneș Curcanul” de V. Alecsandri. Corul junimii a esecutat cu precisiune cântările și piesele propuse. Apoi a urmat la 11 óre jocul ce tinú cu veselie până 'n dalbe đori. — Dimpreună cu alte jocuri s'a jucat și „Ardeléna” de 6 ori și în paușă „Cálúșerul” și „Bátula” de cât-va tineri. O cunună de flóri grațiose a decorat adunarea frumósă și alésă. Acolo am vėđut într'altele și amabilele damicele: Amalia Dragan, Silvia Ládás (Lunca), Elena Lazar, Silvia Lazar, Irina, Elena și Izabella Popoviciu, Linca și Letiția Coroiu din Vașcou, Lena Micul (Poiana), Elsa Bogdan (Cristior) ș. a. Au contribuit mult la vigórea petrecerii și pré stimetele dómne: Irma Gavra (Báița), Laura Lazar, Maria Dragan (Vașcou), Rozalia Bogdan (Caluger), Nina Popp (Cherpeniat), Sofia Micul (Poiana), Amalia Dragan și altele. Materialmente áncă a reușit bine petrecerea, aducénd un venit curat de 74 fl. v. a. care sumá s'a și trimis la locul competente. —*in.*

Reuniunea femeilor române din Abrud. Adunarea generală a reuniunii femeilor române din Abrud, Abrud sat și giur, pentru înființarea unei școle române de fetițe se convócă prin acesta, conform statutelor § 18 și 19, pe 8/20 septembrie a. c. la 3 óre după am. în localul subserisei; la care adunare sânt poltite stimetele membre, precum și alte stimete persóne interesátóre de progresul nostru a se prezenta într'un numer cât de frumos, pentru că și scopul urmărit de reuniunea nóstră credem că e frumos. Abrud în 20 aug. 1884. *Anna Gall* presedintă.

Reuniunea femeilor române din Sibíiu a mai primit obiecte pentru tombola ce va arangia, dela urmátórele dame: Dna Lucreția Olariu 2 țesături pentru periná, dna Petronella Cornea n. Mișici 1 vas de flóri și 4 merunțisuri de porcelan, 1 pantof țitóriu de oro.

logiu, dna Ana Popa 1 corfiță pentru prăgături, dșora Hersilia Toma 1 inel pentru serviete brodat, prin dna Iulia Ranta (colectantă): dna Iulia Silași 1 ștergariu, dșora Elena Pavel 1 corfiță și o periniță pentru ace, dșora Laura Ranta 1 corfiță, dșora Elena Silași 1 păreche de ciorapi, dna Anna Gall (colectantă) 1 cogioc, 1 zadie, dna Ioana Balos 1 ștergariu, dna Ana Ivașcu 1 ștergariu, dna Iosefa Ciura 1 ștergariu, dna Elisabeta Danciu 1 ștergariu, dna Iulia Rus 1 ștergariu, dra Netti Gall 1 acoperitoriu de pâne, 1 perină pentru ace, 1 tassă de harass, dșora Eugenia Ciura 1 perină pentru ace, junele Ionița Gall 1 pētră cu cristal, dșora Lucreția Adamovici 1 corfiță pentru bilete, 1 serviet de pâne, dșora Aurelia Adamovici 1 corfiță de bilete, dșora Maria Adamovici un papuc de orologiu, dl Dionisiu Adamovici paroc gr. or. 1 stufă de aur, dna Cornelia Cîrlea n. Bassiota 1 curățitoriu de ghețe, 1 trăgătoriu de ghețe cu broderie, dșora Aurelia Petco un acoperitoriu de lampă, dșora Olivia Petco 2 tave de lână pentru lampă, dna Maria Cutean 2 entre-deux croșelate pentru perini.

La școala română de fetițe din Sibiiu. susținută de Reuniunea femeilor române din Sibiiu inscrierile s'au început la 1 septembrie a. c. și prelegerile la 2 septembrie a. c. Ca puteri didactice sunt angajate persoane probate pe terenul învățămîntului, și anume domnișora directoră Eleonora Tănăsescu, dela Asilul Elena Dómna din Bucuresci, domni profesorii dela seminariul pedagogic teologic din Sibiiu, dr. D. P. Barcian și dr. Ioan Crișan, apoi dl Ioan Slavici director politic la diarul „Tribuna” și dl Mateiu Voilean redactor la diarul „Telegraful Român”. Totodată aducem la cunoscința onor. public, că băiatele esterne pentru anul acesta se vor plasa pe la familii românesce și vor fi sub ingrigirea Reuniunii. *Maria Cosma*, presidenta reuniunii. *Mateiu Voilean*, secretarul reuniunii.

Reuniunea învățătorilor gr. cat. din archidiaconatul părților Sătmărene aparținătoare diecesei oradane, își va ține adunarea generală anuală in 8 septembrie st. n. an. cur. la 8 ore a. m. in comuna Pomi (Remete-Mező), la care toți DD. membri reuniunii, precum și amicii de școlă și cultură populară cu totă onoarea sunt invitați. Programul ședinței: 1. Celebrarea cultului divin. 2. Deschiderea ședinței. 3. Raportul comitetului. 4. Consierea membrilor noi. 5. Complimentarea biroului și a comitetului. 6. Desbaterea regulamentului pentru înființările reuniunii filiale. 7. Citirea disertațiilor. 8. Propuneri diverse. 9. Incassarea tacselor. 10. Defigerea timpului și locului adunării generale viitoare. Tîream la 29 aug. 1884. *Ioane Szilágyi*, v.-președinte.

Adunare învățătorască. Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Abrudului se convocă pe zilele de 25—30 august st. v. in locul rezidențial Abrud — localul școlii rom. pop. confes. gr. or. din Abrud-sat, la orele 8 a. m.

La Constanța, baia de mare a României, precum se scrie „Românului”, e multă lume. Petrecerile nu se intrerup un moment. La 9 ore dimineța grădina pomposului otel Carol I — care incungiurat din tôte părțile de mare, se ardică din valuri, plin de spume ca un castel încântat dintr'o feerie — se umple de dame și domni, cari vin să bea cafeua cu lapte. Dómnele sînt in costumuri foarte simple, cari nu esclud o mare eleganța, in rochii de chimbrică de tôte colorile, țesute cu flori fantastice, ca perdelele și pe cap coșniște de paie, umplute cu flori și pome. După cafea, domni se duc la bae și dómnele intră in camerele lor ca să se impodobescă pentru dejun. La 12 ore sună dejunul. După dejun, lumea se imprășcie; unii se duc pe mare, cei mai curagioși cu dómnele in frunte; alții merg la

cerc, la casin. La șapte ore clopotul vestește prânzul. Césul mesei e pentru dómne timpul fatal; tôte vin armate din cap până 'n picior. La 8¹/₂ ore mare plimbare pe bulevard, unde cîntă trei muzici. E atăta lume, încat cu greu poți umblă. In chioscuri, pe scaune, in cofetării, d'alungul aleului, tôte pline de lume. Mai tôte națiile sînt represintate in acest defileu și româncă pôte da cu succes concurs cu tôte. La 10 ore tótă acésta sindrofie se transportă la casin, unde mai in tôte serile se dansează până la diuă. Casinul e foarte bine situat. Clădrea e ca o casă din Venetia aruncată in mare pe darazi. Sala balurilor e imensă. In drēpta și in stînga doue salóne, unul de lectură și altul de joc.

Sciri scurte. *Dl. dr. Andrei Micu* a deschis cancelărie advocațială in Făgăraș. — *Fortificarea Bucurescilor* va incepe in curēnd, indată-ce se vor termină espropriările; anul acesta se vor construi patru forturi: la Chitila, Otopeni, Tunari și Mogoșoia; fie-care din ele va ocupa un teren ca de doue pogóne. — *Se anunță din Brusela*, că, din cauza carantinelor la otarele Spaniei, congresul Asociațiunii internaționale literare și artistice, care trebuia să se țină la Madrid in luna lui septembrie, nu se va ține in Spania, ci in Brusela. — *Hans Makart*, genialul pictor din Viena, s'a bolnăvit de nervositate; artistul are idea fiesă, că in capul lui se află o cutie de colorii. — *Lui Mozart* i se va ridică in Viena un monument de marmoră albă, care va costă 100,000 fl., comitetul dispune pân'acuma de 60,000 fl.

Necrológe. *Elena Buibaș* n. Michișan, soția dlui Dimitrie Buibaș notar comunal in Cralievaț comitatul Timișorii, a repausat la 29 august, in etate de 32 ani, lăsând in doliu profund pe soțul seu și pe fiii și fiucele Maria, Victor, Alesandru și Columbina; bărbatul repausatei a perdut o consortă credincioasă, pruncii o mamă de model și națiunea o fiică bună. — *Ioan Mariu Marinescu*, preot fr. c. al diecesei oradane, administrator parochial in Ujlak lângă Beiuș, a încetat din viață la 22 august in etate de 26 ani, jelit de părinții sei Ioan Mariu Marinescu preot pensionat in diecesa oradană, cu soția Maria n. Marchiș, de frăținii sei Zenobiu, Aureliu și Iuliana, de unchiul seu George M. Marinescu profesor gimnasial in Beiuș și de alți consăngeni. Inmormentarea s'a făcut la 24 august, cu care ocasiune profesorul Ioan Butean a rostit o cuvēntare funebrală ce a scos lacrimi. — *Laura Geț* n. Berbențe, soția dlui Ioan Geț preot in Ceișóra, Biharea, a repausat la 31 august in etate de 24 ani, in anul al doile al căsătoriei sale fericite, jelită de soțul seu, de părinții Simeon și Florea Berbențe și de numeroși consăngeni.

M o d a.

Moda bărbătescă. In cercurile elegante din Paris s'a introdus moda, că bărbaiii nu pörtă mănui. Aceste numai in baluri la dans sînt de rigóre. De óră-ce moda acésta fu introdusă de unii domni cari au mîni frumoșe, nurai acelora se pôte recomandă cari au mîni fine și bine ingrigite. Cu frac bărbaiii imbracă peptar cu cinci nasturi. Peptarul pre tăiat a eșit cu totul din modă. De un timp încóci, imbracămēntul negru, care la cununii nu se pre întrebuintă, a devinit general, insē cu flori și pēlării cari să dea coloritul privilegiului.

Costumuri de bae. Din Constanța se scrie „Românului”: Nicī odată sezonul n'a fost așa de animat ca estimp. Spectacolul mării devine din di in di mai grandios. Ne apropiam de equinoptiuri și marea incepe să se agite. Valurile se ardică ca munții, cu creștete de spumă albă ca zăpada. Când dómnele se scaldă, se

aud țipete. Multe din ele care știu să innöte, străbat apa și apar ca Sirenele din Odissea lui Omer. După mal o galerie de bărbați întind urechile fără frică, deschid ochii, cât pot, întrebându-se adesea și ochianul ca să se uite la jocul gingașelor notătoare. Chiar în valuri cochetăria jöcă un rol însemnat. Femeia pe apă ca și pe pământ vrö să invingă. S'a născocit fel de fel de costumi de bae ca să se atragă vederea bărbaților. Unele dömne se îmbăleză în haine imitând florile, trandafirii, dalii, liliacii; altele în pesci, în paseri, în pomi etc.

E t i c h e t ă.

Damei elegante. Eleganța adevărată consiste în manierele fine, simple, dar fără modestie forțată. Aparința discretă este o rutină ce se dobăndesc în societăți alese, őr liniscea tonului și a manierei se câștigă prin educațiune bună. Voiciunea excesivă pöte să placă femeilor și bărbaților de aceeaș educațiune, dar displace acelor de a căror părere totdeuna trebuie să ținem cont. Femeia în adevăr fină doarece să placă numai acelui cerc intim, ce-i atrage afinitatea de simțiri și intelectuală. Ea evită sgomotul și totul, unde cu imbrăcăminte sa pöte să ffe bătătoare la ochi.

Unei neveste. Probăm un gust rău, decă în teatru fiesăm timp îndelungat lorgnetul nostru spre cineva. În coridorul teatrului nu se cade să te preumblie braț cu altă femeie tineră. Pe stradă la salutarea bărbaților se răspunde prin o afabilă înclinare a capului, fără o vedită cordialitate, și nu ne oprim a conversa cu dënșii, afară de cumva sânt bėtrăni séu aparțin cercului nostru intim.

Miresei. Mireșa nu trebuie să revanșeze darurile acelor, cari prin legături familiare și amicale au obligământul acesta. Pöte însă esceptă pe mirele seu și pe surorile aceluia. Nunțile mari au cam eșit din modă; tineră păreche primesc felicitările cunoscuților și amicilor, și cu acésta ceremonie se incheie.

Rosa Trandafir.

L o g o g r i f

de Sfătos.

Opt litere me compun,
 Țtă tot ce pot să spun :
 Prima parte me găsești —
 Adese poți să me veđi
 Pe drumuri nu în liveđi ;
 Partea-a dōua ce-am remas,
 Sânt un animal — vitéz ;
 Cuvântul întreg — decă-l ghicesci,
 Un oraș — ai să găsești,
 Ce zace între argați
 Dincolo — de Carpați.

Terminul de deslegare e 17 septembrie. Ca totdeuna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

*

Deslegarea problemei matematice din nr. 31:

Tata a fost de 45 ani, fiul de 15.

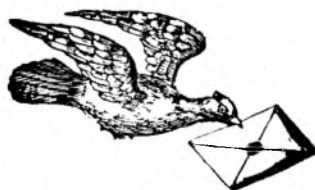
Deslegare bună ni-a sosit dela dōmnele și domni-sorele: Eufrosina Popescu, Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Ana Steț n. Roman, Maria Popovici, Aurelia Bichicean, și dela dnii Alesandru A. Silași, Ior. Miclea și Aureliu D. Tardju.

Premiul fu dobăndit de domnișora Maria Popovici.

Cutia publicului.

Mulțămită publică. În numele tinerimei române, care a dat la Vașcou în 15/27 august un concert și bal în folosul seminariului din Arad, aducem deosebita noastră mulțămită publică dlor Paul Fășie jude r. c. și Paul Papp subjude r. c., patroni ai întreprinderii noastre, cari adunară cu zel nefatigabil cferite pentru scopul indicat. Asemene mulțămesc tinerimea dlor notari din giur Vasiliu Sarkady, Nicolau Gavra, Iosif și Alesandru Dragan pentru spriginirea dată; precum și turoora cari au binevoit a ne onora cu presința lor, contribuind și materialmente. Lista suprasolvirilor e următōrea: DD. Paul Papp s. jude r. c. 9 fl., Iosif Jorovici conducător de cou 5 fl. 50 cr., Paul Fășie jude r. 4 fl., Alesandru Dragan notar în Vașcou 3 fl., Nicolae Gavra notar în Băița 3 fl., Iosif Dragan not. subst. în Lunca 3 fl., Desideriu Janesó fișc domin. în Vașcou 2 fl., Vasiliu Papp protopresbiter în Beiuș 2 fl., Ales. Késmárky silvanal în Cristior 2 fl., Iosif Miklósy negustor în Vașcou 2 fl., Vasiliu Lazar avocat în Vașcou 2 fl., Teodor Tulvan econom în Seliște 2 fl., Ignat Weisz din Criscior 1 fl. 50 cr., câte un florin: Fr. Szöllösy subpretor, dr. Edmund Tóth medic, George Gherlan adj. not., Leopold Weisz academist, Iosif Coroi faur, Petru Dale paroc în Serbesci, Norbert Meyer silvanal în Băița, Nicolae Groza paroc-capelan în Cristior, George Bogdan inv. în Cristior, Ioan Pinter inv. în Beiuș, George Criste inv. în Leheceni, Flore Balaș econom în Cristior, Nic. Tulvan econom în Seliște, Ioan Coroi paroc în Băresci, Petru Baicu paroc în Băița, Ioan Micula paroc în Poiana și Vas. Bordac econom în Vașcou 50 cr. — Vașcou 2 sept. st. n. 1884. *Comitetul arangiator.*

Poșta Redacțiunii.

Carpenisi. Povestea aceea s'a publicat încă în nr. 4, din anul curent. Un numer ți-s'a și trimis. Trimite continuarea poemelor în prosă! Celelalte vor urmă pe rând. Anecdotele se vor publica în Călinarul lui Păcala pe 1885.

Clusi. Ghicitura de șac nu se pöte întrebuiñă, căci versul e rău.

Fata lui Berar cea mare. Se vede, că nu e poporală; de aceea am șters-o, publicând numai sfărșitul, care în adevăr e din gura poporului.

Hernals. Nu putem, până la őrñă.

Drumasiul dela St. Just. Acésta s'a tradus romănescce de mult; traducerea presentă nu e mai reușită decăt aceea.

Dnei A. M. Da.

Dsiōrei M. G. S'a trimis.

Călinarul săptămănei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sėrbătōrile.	Sōrele resare	Sōrele apune
Dumineca	13-a	după	Rusale. Evang. dela Mateiu c. 21, v. 4, a inv. 2.		
Duminecă	26	7	Mart. Adrian	5 26	6 29
Luni	27	8	Cuv. Păr. Pimen	5 27	6 28
Mărți	28	9	Cuv. Păr Moise	5 28	6 26
Mercuri	29	10	(†) Tăier c. Ioan Bot.	5 30	6 25
Joi	30	11	Sf. Alesandru	5 31	6 22
Vineri	31	12	Sf. Brău al Maicii Dlui	5 32	6 20
Sămbetă	1	13	† Sf. Simon Stălp.	5 34	6 18

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Eugeniu Hollösy în Oradea-mare. Strada principală.